

Gebruik steeds de meest recente versie van de presentatie: kijk op professionals.licg.nl!

Schuingedrukte tekst is extra achtergrondinformatie die eventueel ook behandeld kan worden.

Geel gemarkeerd zijn zaken om vooraf klaar te leggen.

Hoe wordt de aanschaf van een hond een succesverhaal?

1) Welkom

2) Mensen hebben vaak (soms onbewust) al een beeld van hoe hun leven met hond eruit gaat zien, wat ze met de hond willen doen. Hoe zien je toehoorders dat voor zich?

3) 3 basiszaken kunnen zorgen dat je leven met een hond er zo uit gaat zien als je zou wensen.

- A) de juiste keuze voor het type hond: kies met je hart en met je hoofd, ga niet alleen af op wat je er leuk uit vindt zien of een ras dat je van vroeger kent maar zoek ook uit of zo'n hond echt wel bij je past. Dit aspect speelt voor de koop.
- B) en C) gezondheid en gedrag van de hond. Deze aspecten hangen samen met
 - het ras (welk type hond je kiest),
 - de fokker (waar je de hond vandaan haalt: hoe zorgvuldig hij ouderdieren uitzoekt en of hij goed voor de pups zorgt en ze goed socialiseert) en
 - hoe je zelf met de hond omgaat

4) 4 modules: waar gaan ze over? (meld eventueel welke je gaat behandelen, als je 1 of meer niet wilt behandelen, leg dan uit dat ze daar een handout van krijgen (per mail of uitgeprint) om zelf te lezen.)

5) Module 1: de juiste keuze

Wat past er bij mij?

6) Bedenk goed welke hond echt bij je past en ga niet af op uiterlijk of mode. Een verkeerde keuze kan voor veel problemen zorgen. Sta stil bij:

- Wat verwacht je? Wil je met de hond sporten, knuffelen, moet hij heel goed luisteren of juist een beetje eigenwijs zijn, moet hij overal mee naar toe kunnen, regelmatig alleen blijven, mee op vakantie, wil je een hond die waaks is of juist een die met iedereen overweg kan?
- Wat kun je bieden? Ben je zelf sportief, hou je van lange wandelingen, hou je van borstelen, hoeft de hond niet veel alleen te laten, heb je de tijd en zin om cursussen met je hond te doen, heb je geestelijk overzicht, ben je kalm of juist snel zenuwachtig of ongeduldig?
- Hoe is je situatie? Woon je groot/klein, bovenwoning met/zonder lift, is er wandelruimte in de buurt en mag de hond daar ook los, heb of wil je kinderen, ben je goed ter been, heb je voldoende financiële draagkracht (een grote hond is duurder in onderhoud), heb je voldoende tijd voor een pup en vervolgens een hond; denk aan minimaal 2 uur per dag aandacht voor een

volwassenen hond (wandeling, eten geven, trainen, spelen). Een pup heeft veel meer tijd en aandacht nodig!

7) goede keuze kan veel narigheid voorkomen.

- Een energieke hond die onvoldoende beweging én denkwerk krijgt, kan ongewenst gedrag gaan vertonen zoals agressie of slopen, of heel lusteloos worden.
- Een hond van een zelfverzekerd, fel ras kan zonder een rustige maar besliste begeleiding agressie gaan vertonen.
- Een nerveuze en wat onzekere hond heeft ook een duidelijke, kalme en zelfverzekerde eigenaar nodig om angst of angstagressie te voorkomen.
- Een aanhankelijk gezelschapshondje dat steeds alleen moet blijven kan gaan blaffen en janken, slopen of in huis gaan plassen. (let op: geen enkele hond vindt het fijn om lang alleen te zijn! Maar er kunnen verschillen zijn in zelfstandigheid; erg aanhankelijke rassen hebben vaak wat meer moeite met aanleren om alleen te zijn en ook voormalige zwervhonden of asielhonden kunnen dat lastiger vinden)

Kijk dus heel eerlijk naar wat je zelf kunt bieden en wat voor persoon je zelf bent om te bepalen welke hond met wat voor eigenschappen echt goed bij jouw karakter en in jouw situatie past.

Welke hond, welk ras of type, past er in dat plaatje?

8) Hoe weet je wat voor karakter een hond heeft en wat hij nodig heeft? Dat hangt deels af van waar het ras voor gefokt is, die eigenschappen die voor zijn gebruik nuttig waren zijn er stevig ingefokt. Bv een hond van een ras dat gefokt is om heel zelfstandig te werken, zal misschien niet de meest keurig luisterende hond worden.

9) Wil je een kruising of bastaard dan kun je proberen te achterhalen welke rassen (of rasgroepen) erin zitten. Het karakter en de behoeften zijn dan vaak een mengeling daarvan. Bij een pup hoort tenminste de moederhond bekend te zijn (en liefst ook de vader!).

10) Meer weten over ras en karakter:

- informatie bij rasverenigingen,
- rassenbijsluiters op de website van het LICG,
- via de rasvereniging vinden welke fokkers er zijn en bij hen informatie vragen,
- als je eigenaars kent met het type hond waarin je interesse hebt, vraag dan eens hoe de hond is, wat ze er leuk aan vinden en ook wat ze minder fijn vinden.

11) verschil rashond – lookalike – kruising – bastaard:

Rashond = een hond met een FCI-stamboom (in Nederland uitgegeven door de Raad van Beheer (RvB). Beide ouders hebben ook een stamboom en zijn van hetzelfde ras. De ouderdieren zijn bekend. (op de dia zie je het zegel van de RvB bij de linker Stafford; dit zegel staat op de stamboom)

Lookalike = een hond die erg lijkt op een rashond maar geen stamboom heeft. De ouders zijn niet altijd bekend en hebben soms wel, soms geen stamboom. Het is niet te bewijzen dat de hond een raszuivere hond van dat ras is (bv dat een van zijn voorouders niet van een ander ras was). (de rechter Stafford: hij lijkt er op, maar hij heeft geen FCI-stamboom van de Raad van Beheer)

Kruising = een hond die het resultaat is van een kruising tussen twee verschillende rashonden (of eventueel lookalikes). Het is vaak duidelijk te zien wat voor type honden er gekruist zijn. Bv een boomer, wat een kruising kan zijn tussen maltezer x shih tzu, yorkshire terriër x shih tzu of maltezer, e.d.

Bastaard = een mengelmoesje van rassen, waarbij het vaak lastig is te herleiden welke rassen er allemaal in zitten. Soms is nog wel te zien dat de hond kenmerken heeft van bepaalde rassen of rasgroepen.

12) voordelen stamboomhond:

- Afstamming en fokker bekend;
- Nestcontrole door chipper van raad van beheer;
- DNA-afname pups waardoor ouders aantoonbaar zijn;
- Zekerheid hoe de hond er ongeveer uit komt te zien en wat voor type karakter hij zal hebben (maar uiteraard individuele verschillen!);
- Raad van Beheer stelt welzijnsregels voor afgifte stamboom (bv om inteelt te beperken; bij sommige rassen ook verplichte gezondheidstest bij de ouders om een stamboom te kunnen aanvragen voor de pups);

Bij een aantal rassen (in 2021: American Staffordshire terrier, Argentijnse dog, Fila Brasileiro) is bovendien een gedragstest van de ouders verplicht om een stamboom voor de pups te krijgen: bij die rassen geeft het hebben van een stamboom dus ook meer zekerheid dat de ouderdieren een sociaal, stabiel karakter hebben. Bij Rottweiler en Mastino Napolitano is dit lange tijd verplicht geweest waardoor er bij honden van deze rassen met een stamboom nu minder agressie voorkomt dan bij honden zonder stamboom, de tests zijn daarom bij hen niet meer verplicht.

Mogelijke nadelen stamboomhond:

- Vaak in de media gezegd: Rashonden hebben erfelijke ziektes. Bij veel rassen komen inderdaad erfelijke aandoeningen voor. Maar: let op, dat is zeker niet alleen bij honden met een stamboom, maar ook bij bijvoorbeeld lookalikes! (straks meer)
- Er kunnen schadelijke raskenmerken zijn door fokken op overdreven uiterlijk. Die schaden gezondheid en welzijn van de hond. Ook hier geldt dat ook lookalikes zonder stamboom zulke kenmerken kunnen hebben.

Erfelijke aandoeningen

13) Risico verkleinen dat je een hond koopt met een erfelijke aandoening: vooraf goed nagaan welke aandoeningen er bij jouw ras voorkomen. Kijk bv op rashondengids.nl, vraag het na bij de rasvereniging, vraag het aan je dierenarts.

Dan is ook belangrijk om te weten of er op die aandoening getest kan worden. Soms kan door DNA-tests worden vastgesteld of de ouders een afwijkend gen hebben, en als ze dat beide niet hebben dan zal de pup de aandoening ook niet hebben. Soms kan ook met bv röntgenfoto's of oogonderzoek bekeken worden of de ouders een bepaalde aandoening hebben. Als een fokker dat soort tests doet, kan hij zorgvuldiger kiezen met welke ouderdieren hij kan gaan fokken om gezonde pups te produceren.

Rasverenigingen stellen regelmatig dat soort tests verplicht aan hun leden. Dat staat in het fokreglement van de vereniging. Kijk op de website van de rasvereniging of er verplichte tests zijn, in dat geval loont het dus zeker de moeite om een pup via de rasvereniging aan te schaffen.

14) Let op: het is NIET zo dat honden met een stamboom per definitie een grotere kans op erfelijke aandoeningen hebben dan honden zonder stamboom, en soms juist omgekeerd!

Lookalikes hebben in grote lijnen dezelfde genen (erfelijk materiaal) als de honden waarvoor wél een stamboom is aangevraagd. Dat betekent dat ze dezelfde aandoeningen kunnen hebben. Alleen hoeft een fokker van een lookalike niet aan eisen van een rasvereniging te voldoen en wordt er vaak geen enkele test gedaan bij de ouderdieren, soms is niet eens duidelijk wie bv de vaderhond is en of hij gezond was. Dus koop je een pup zonder stamboom, van wie de ouders niet getest zijn, dan is de kans op zo'n aandoening vaak nog groter.

Ook kruisingen kunnen erfelijke aandoeningen hebben. Als je twee rassen kruist waarbij dezelfde erfelijke aandoening voorkomt dan is de kans dat de pups die aandoening hebben even groot als wanneer het een raszuivere hond van een van beide rassen zou zijn. Bijvoorbeeld bij Duitse herders en bij Golden Retrievers komt Heupdysplasie regelmatig voor. Kruis je een Duitse Herder met een Golden Retriever (zonder de ouders te testen) dan is de kans nog steeds vrij groot dat de pup de aanleg voor heupdysplasie erft. Een kruising van twee rassen met een heel verschillende bouw kan problemen opleveren doordat de balans weg is / lichaamsdelen niet op elkaar afgestemd zijn.

15) Erfelijke aandoeningen kunnen ook komen doordat er gefokt is op een bepaald uiterlijk (zowel bij honden met als zonder stamboom! Bij honden zonder stamboom is bovendien minder controle.) Als een fokker bv steeds fokt met honden met de platste neus, en een platte neus dus een overdreven kenmerk wordt, dan is er grote kans op allerlei gezondheidsklachten. Een langere neus is gezonder. Fokken met honden met een te korte neus is bij wet verboden, hiervoor zijn criteria opgesteld.

Andere voorbeelden zijn bv honden met veel rimpels, honden met een lange rug en korte pootjes, honden met hele brede schouders, honden met een kort en erg rond hoofd enz.

Dus voor je zo'n hond kiest: bedenk waar je voor kiest en kies een pup uit ouders bij wie die kenmerken niet overdreven zijn. Dan nog heb je kans op problemen die door dat uiterlijk veroorzaakt worden. Je hebt dus ook risico op bijvoorbeeld hoge operatiekosten. Ook bestaat de kans dat je jouw hond niet kunt verzekeren tegen ziektekosten.

Als koper heb je invloed op hoe de fokker zijn ouderdieren kiest. Wil jij als koper een heel plat neusje omdat je dat schattig vindt, bedenk dan dat zoiets vervelende gevolgen heeft voor de hond en dat je

de fokker zo ook stimuleert om nog plattere neusjes te gaan fokken. Dat is slecht voor het welzijn van de dieren. Kies dus voor een gezonde hond uit gezonde ouders.

[Ook interessant om te vertellen: Bij de Engelse Bulldog moeten ouderdieren verplicht een conditietest doen en een keuring krijgen om voor de pup een stamboom te kunnen aanvragen. Ook bij de Cavalier King Charles Spaniel is een aantal tests bij de ouders verplicht om een stamboom te kunnen aanvragen voor de pups. Bij die rassen geeft een stamboom van de Raad van Beheer dus meer zekerheid dat de raskenmerken niet overdreven zijn.]

Hoog-risico honden

16) Kies je voor een hond van een sterk, gespierd type zoals een Staffordshire Terriër, Rottweiler e.d.? Deze zijn van oorsprong jarenlang gefokt om te vechten of te bewaken. De eigenschappen die daarvoor nodig zijn, zijn vastgelegd in het genetisch materiaal. Dat kan problemen geven, want karakter is dus deels erfelijk. Kies voor een fokker die zijn ouderdieren laat testen op een sociaal karakter. Ga op cursus zodat je begeleiding kunt krijgen bij de opvoeding.

Als je op vakantie wilt met je hond dan kan dat een probleem zijn, ook voor honden mét een stamboom. Zoek eens op wat de invoereisen zijn van je favoriete vakantie landen en of de hond van jouw keuze dan wel mee mag (bv Frankrijk: American Staffords maar ook Rottweilers kunnen niet mee, ook niet met een stamboom! Ook Spanje heeft strenge regels).

Denk er ook aan dat zulke honden soms na de puberteit ineens niet meer met andere honden overweg kunnen en dan steeds aan de lijn moeten blijven. Ook is een consequente opvoeding en niet alleen een puppy cursus maar ook een vervolgcursus extra belangrijk. Als je geen ervaring hebt met het opvoeden van honden dan zijn deze rassen niet geschikt.

Een goed aanschafadres vinden

17) Het is erg belangrijk om een betrouwbaar adres te zoeken om je pup te kopen. Er wordt veel gehandeld in pups vanwege het geld. Veel pups worden uit het buitenland gehaald, afkomstig van grote massafokkerijen waar men het niet zo nauw neemt met gezondheid en welzijn. Ze zijn soms niet ingeënt en vrijwel nooit goed gesocialiseerd. Vaak zijn ze ook illegaal geïmporteerd.

18) Wat zijn voorwaarden voor het fokken van gezonde pups?

- Ouderdieren zouden getest moeten worden op erfelijke aandoeningen (indien mogelijk)
- Pups moeten gevaccineerd worden (minstens 1 keer bij de fokker) en elke 2 weken ontwormd
- De omgeving moet schoon zijn
- Ze moeten goede voeding krijgen: complete premium voeding waar alles inzit.

19) Wat kan de koper checken bij de fokker:

- Hoe zien de pups eruit, zijn ze schoon, is de omgeving schoon, hoe ziet de moederhond eruit, niet te mager.

- Bekijk het paspoort: staan de vaccinaties erin en de ontwormingen? Een paspoort is verplicht voor elke pup ouder dan 7 weken, die regel geldt vanaf 1 november 2021. [Tip: paspoort laten zien]
- Zijn de ouders getest: mag je de uitslag op papier zien? Schrijf die eventueel op om aan je dierenarts na te vragen.

20) Om sociale pups te krijgen:

Begin met sociale ouderdieren. Ouders kunnen gedrag doorgeven in het erfelijk materiaal maar ook tijdens de opvoeding, pups kunnen het gedrag van de teef overnemen. Is de teef vriendelijk en niet angstig of agressief? En wat is er bekend over het gedrag van de reu: is die aanwezig, kun je hem bezoeken, zijn er filmpjes of andere informatie? Vraag naar het gedrag van de honden in de foklijn.

De pups moeten van jongs af aan gesocialiseerd worden bij de fokker: ze moeten wennen aan mensen, kinderen, andere honden, eventueel andere dieren bv katten, huiselijke geluiden (stofzuiger, telefoon, vaatwasser e.d.), geluiden buiten (bv. verkeer). Dat gaat het beste als de pups in huis opgroeien, niet in een kennel en zeker niet in een schuurtje achteraf. Socialiseren kost tijd, dus fokkers die meerdere nestjes hebben, hebben al snel personeel nodig om hen daarbij te helpen.

Wat kan de koper checken bij de fokker:

- Vraag na wat de fokker aan socialisatie doet (voorbeelden, zijn er misschien foto's/filmpjes?).
- Vraag of je mag zien waar het nest ligt.
- Kijk of de pups niet schrikken van geluiden, of ze niet bang zijn voor je en nieuwsgierig zijn naar nieuwe dingen. Laat bv je telefoon afgaan en kijk hoe ze reageren. Even kort schrikken is niet gek maar ze moeten snel (binnen 2-3 seconden) herstellen.

21) houdt de fokker zich aan de wet?

a) Chippen en registreren en een EU-dierenpaspoort is verplicht

Het is verplicht dat de fokker de pup laat chippen voor hij 7 weken oud is. De chipper of dierenarts meldt de chip aan in het systeem. Daarna moet de fokker verplicht binnen een week en altijd voor de verkoop het chipnummer samen met zijn eigen gegevens registreren bij een aangewezen portaal (hij mag dat dus niet aan de koper overlaten!). Zo is te achterhalen van welke fokker een hond vandaan komt. Ook een EU-dierenpaspoort is verplicht voordat de pup 7 weken oud is.

- Vraag altijd om het registratiebewijs; wil de fokker de pup niet op zijn naam laten registreren dan is de kans groot dat hij iets te verbergen heeft! Bovendien is het een overtreding om een niet gechipte én geregistreerde hond te kopen.
- Vraag ook om het EU-dierenpaspoort. Zonder dat paspoort mag de hond niet gekocht en verkocht worden.

b) Pups uit het buitenland

Pups uit het buitenland moeten een geldige rabiës vaccinatie hebben. Die mag pas worden gegeven als de pup 12 weken oud is (OOK als de gebruiksaanwijzing van het vaccin iets anders zegt!) en na de vaccinatie moet je nog 3 weken wachten voor de pup over de grens mag. Dat betekent dat pups uit het buitenland minimaal 15 weken oud moeten zijn voor ze over de grens mogen. Jongere pups zijn illegaal geïmporteerd. Je dierenarts kan aan de hand van het gebit en formaat van de pup de leeftijd inschatten.

Checken:

- staat de vaccinatie in het paspoort en klopt de leeftijd?
- is het een Nederlands paspoort? Check dan of de pup ook een Nederlandse chip heeft, die begint met 528. Zo niet: kijk of er vóór dit paspoort een ander paspoort was, en de hond dus uit het buitenland komt. Dat hoort dan te staan op pagina 36 onder Diversen: daar hoort te staan uit welk land het oorspronkelijke paspoort was en wat het paspoortnummer was (of als de hond uit een niet-EU land kwam staat het land van herkomst vermeld en het nummer van het gezondheidscertificaat).
- Staat de chip geregistreerd op naam van de verkoper? Dat is verplicht!

c) Consumentenrecht en garantie

Als je bij iemand koopt die bedrijfsmatig fokt (dus vaak grotere fokkers) dan valt je aanschaf onder het consumentenrecht. Dat is niet het geval als je koopt bij iemand die eenmalig een nestje heeft. Meer daarover lees je op licg.nl.

- Kijk of er een koopcontract is en wat daarin staat over garantie.
- Check ook of er geen clausules instaan waar je niet aan wilt voldoen. Bijvoorbeeld over verplicht castreren van je pup (overleg zo iets eerst met je dierenarts voor je tekent!).

22) Het LICG heeft een campagne met de aandachtspunten waar je op moet letten als je een pup gaat kopen. Zo herken je malafide handelaars en fokkers. Er is een stappenplan voor het kopen van een pup via internet. Kijk op de website voor de tips. Er is ook een puppychecklist met alle aandachtspunten. Print die uit en neem hem mee als je naar pups gaat kijken. [Tip: Print hem uit om te laten zien of uit te delen tijdens/na afloop van de presentatie]

23) Module 2 de pup komt thuis

Voorbereiden

24) Zorg dat je alle spullen in huis hebt voordat je pup komt (zie dia)

25) Maak voldoende tijd vrij. Twee weken vrij nemen en daarna weer dagelijks naar je werk gaan, kan niet. De pup kan dan nog niet zo lang alleen zijn en is vaak ook nog niet zo lang zindelijk. Je hebt de eerste maanden dus een oppas nodig!

26) Bedenk alvast welke regels je wilt hanteren, bespreek ze met je huisgenoten (en eventueel een oppas) en schrijf ze op zodat iedereen ze weet. Dat is duidelijker voor de pup. Zorg dat hij meteen goed aanleert hoe hij zich wel en niet moet gedragen, ook als hij straks groter is.

27) Maak je huis veilig. Zorg dat er geen gevaarlijke dingen zijn waar de pup aan kan komen (zie dia). Zet eventueel delen van het huis af, installeer eventueel een traphekje. Haal dingen weg waar de pup zijn tanden in kan zetten (rondslingerende zaken, eventueel ook aantrekkelijke dingen zoals houten/rieten stoeltjes). Zorg dat hij niet aanleert dat het leuk is daarop te kauwen. Als hij ouder is dan doet hij dat niet meer zo snel dus dan kunnen ze weer terug. Dat is een stuk makkelijker dan elke keer de pup moeten corrigeren.

28) Lees je in want hoe meer je weet, hoe beter je dingen kunt voorzien en voorkomen. Dat is een stuk prettiger dan als je steeds verrast wordt en ter plekke moet bedenken hoe je moet reageren. Zie bv licg.nl

Ophalen

29) Spreek af met de fokker wanneer je komt en dat hij de pup een uur voor die tijd geen voer meer geeft, anders wordt hij snel misselijk in de auto. Meenemen:

- oude kledjes/handdoeken, en een plastic zak om onder de pup te leggen als je hem op schoot neemt (met daarop een kledje/doek) voor als hij plast,
- een zak voor als hij misselijk is,
- water om te drinken, een drinkbakje en water om eventueel iets schoon te maken,
- een keukenrol,
- een goede reiskennel die je degelijk vast kunt zetten of eventueel een tuigje dat je vast kunt zetten aan de autogordel als je de pup op schoot wilt nemen (een stalen kennel is veiliger),
- een riem en halsbandje zodat je de pup een plas kunt laten doen aan de riem als dat onderweg nodig is.

Neem iemand mee: 1 chauffeur en iemand bij de pup.

30) Maak eerst (weer) even kennis met de pup. Controleer of alles klopt:

- Bekijk het paspoort en de eventuele overige papieren goed.
- Controleer nog eens de vaccinaties en vraag wanneer en waarmee de pup behandeld is tegen parasieten (wormen, vlooiën e.d.).
- Bekijk het registratiebewijs. Check dat eventueel even: vul het chipnummer in op www.chipnummer.nl dan zie je waar de pup geregistreerd staat.
- Bekijk het koopcontract goed en bespreek garantie.
- Zorg dat je weet waar en wanneer je met vragen terecht kunt.

Vraag iets mee uit het nest (of de doek/speeltje dat je zelf eerder al hebt gebracht) zodat de pup iets heeft wat naar zijn veilige nest ruikt. Vraag voer mee dat de pup gewend is zodat hij niet ineens over moet stappen op iets nieuws.

31) Laat de pup eerst plassen.

Reis veilig: Neem je de pup op schoot, maak hem dan ook vast met een riem aan een tuigje. Heb je een reiskennel, zet deze dan ook goed vast in de auto.

Geef de pup zijn kledje of speeltje. Stop regelmatig even voor frisse lucht, een plasje en eventueel wat water.

Thuis

32) Laat de pup thuis eerst een plasje doen buiten. Hij is meestal moe, dus leg hem in zijn mand of bench en blijf erbij tot hij slaapt. Als hij wakker wordt moet hij weer plassen dus neem hem dan meteen mee naar buiten. Geef hem de tijd te wennen aan zijn nieuwe huis en gezin voor je er allerlei andere mensen bij haalt. Dus niet meteen alle vriendjes en vriendinnetjes die komen kijken, want de pup kan overweldigd worden en dan leren dat kinderen of vreemde mensen eng zijn. Doe dat pas als hij een beetje gewend is in huis, en niet iedereen tegelijk.

33) Laat de pup een plas doen voor het slapen. Neem hem in je slaapkamer in de bench of mand of ga eventueel zelf beneden slapen, maar laat hem niet meteen alleen in het vreemde huis de eerste nacht. Als hij wakker wordt en piept kun je hem kort geruststellen en laten merken dat je er nog bent. Moet hij plassen, neem hem dan mee naar buiten en zet hem daarna rustig terug. Ook 's ochtends als jullie wakker worden: eerst naar buiten voor een plasje!

34) Begin je op de slaapkamer maar wil je dat de hond uiteindelijk beneden slaapt, dan kun je als de eerste nachten goed gaan de bench of mand steeds wat verder van je bed vandaan schuiven, daarna op de gang zetten en daarna beneden. Andersom, als jij bij de hond beneden gaat slapen, dan kun je steeds wat verder weg gaan liggen. Maar zo lang hij er 's nachts nog uit moet om te plassen is het wel zo handig als je dat goed kunt horen! Je kunt ook 's nachts de wekker zetten zodat je er zelf bijtijds uit bent, voor hij geplast heeft.

35) Controleren en regelen:

- Denk aan de chipregistratie, dat is verplicht binnen 2 weken, zie voor meer info en de portalen www.chipjedier.nl.
- Regel de hondenbelasting als je gemeente die heeft,
- Regel eventueel een ziektekostenverzekering
- De bezitter is in vrijwel alle gevallen aansprakelijk voor schade die de hond maakt. Vraag bij je aansprakelijkheidsverzekering na of deze ook schade door je hond dekt, en geldt dat bij meerdere honden in huis voor alle honden of voor maximaal 1?
- Controleer: wat staat er in de gemeentelijke APV (Algemene Plaatselijke Verordening) over honden? Waar mag hij loslopen (vraag een kaartje aan), waar moet je de poep opruimen, zijn

er gebieden waar honden niet mogen komen? Wat zijn regels bij blaffen of agressie?

[Tip: Zorg dat er een kaartje is met losloopgebieden]

36) Module 3 Gedrag en opvoeding

Lichaamstaal

37) Honden gebruiken lichaamstaal. Aan hun houding en aan hun gedrag kun je zien hoe ze zich voelen.

Voorbeeld: een zekere, alerte of nieuwsgierige hond doet zijn oren naar voren. Een onzekere hond of een hond die wil laten zien dat de ander de baas mag zijn, doet zijn oren naar achteren.

Voorbeeld: een hond die zich zelfverzekerd voelt, maakt zich groot, heeft staart, kop en oren omhoog. Een hond die zich klein maakt, een stuk door zijn poten zakt en zijn staart, kop en oren laag houdt, voelt zich onderdanig of angstig.

Overigens: een hond die met een hoge houding uitvalt, kan dat uitvallen ook aangeleerd hebben uit angst en verdediging. Als hij daar veel mee heeft 'geoefend' en hij kan zo iets engs op afstand houden en heeft er dus succes mee, dan wordt hij er steeds zekerder in en durft hij zich groot te maken, terwijl de basis voor zijn gedrag toch angst was. Dus een hond die agressie vertoont met een hoge houding is niet altijd een zelfverzekerde hond! (Hij kan als het ware ook 'bluffen')

Leer zoveel mogelijk over de lichaamstaal van je hond zodat je hem begrijpt. Zo voorkom je misverstanden! Kijk op www.minderhondenbeten.nl voor voorbeelden en kijk ook veel naar honden om je heen. Op een hondencursus kunnen ze je hier ook veel over uitleggen.

Leiding geven

38) Als eigenaar van een pup moet je degene zijn die hem begeleidt en ervoor zorgt dat hij goed kan meedraaien in je gezin en in de drukke maatschappij. Leiding geven betekent niet dat je hem moet onderdrukken, dat je geweld moet gebruiken of hem 'flink moet aanpakken'. Het betekent dat je hem stuurt, dat je ervoor zorgt dat hij succes heeft met goed gedrag, en ook dat je grenzen stelt. Wees rustig maar duidelijk en beslist in wat je wel of niet toestaat. Voorkom ongewenst gedrag: goed leiding geven is vooruitzien!

39) Dominante handelingen zoals de pup op zijn rug leggen, in zijn nekvel pakken of zelfs schudden zijn absoluut niet goed. Daardoor vertrouwt de pup je al snel niet meer en denkt hij dat hij zich tegen je moet verdedigen. Zoiets komt voor de pup bovendien vaak uit het niets, omdat hij zijn 'stoute' gedrag vaak als spel ziet. Hij snapt dan niet waarom je ineens boos wordt en hij zo'n heftige straf krijgt. Niet doen dus! Het is slecht voor de band met je hond en het is niet nodig. Een echte leider heeft geen geweld nodig maar krijgt respect en gezag door een rustige, zelfverzekerde uitstraling.

Agressie

40) Elke hond (elk dier!) kan agressie vertonen. Agressie komt vaak doordat de hond iets verdedigt: zichzelf, zijn voer, zijn ligplek, zijn baas bijvoorbeeld. Normaal waarschuwt een hond eerst: hij dreigt.

Dreigen = aanstaren, verstijven, lip optrekken, neus rimpelen, tanden laten zien, grommen. Dreigen moet je nooit straffen want hij wil zich dan nog steeds verdedigen, maar nu waarschuwt hij niet eerst maar bijt meteen! Dreigt je hond, los dan de situatie op zonder conflict en ga ermee trainen (leer bv je hond dat het leuk is als je bij zijn eten komt), voorkom voortaan dat die situatie ontstaat (zorg dat je hond jouw sokken niet kan stelen zodat hij ze ook niet kan verdedigen als jij ze terugpakt) en roep hulp in van een goede instructeur of gedragstherapeut als je er niet uitkomt.

Leren, belonen en straffen

41) Het is belangrijk dat je weet hoe je pup leert, zodat je kunt voorkomen dat hij verkeerde dingen aanleert en ervoor kunt zorgen dat hij leert wat je wel graag wilt.

Gedrag dat de pup iets leuks oplevert, zal hij gaan herhalen: het wordt beloond.

Gedrag dat de pup iets vervelends oplevert, zal hij niet meer doen: het wordt gestraft.

Gedrag dat helemaal geen effect heeft, zal hij uiteindelijk ook niet meer doen: dat is zonde van zijn energie.

Om gewenst gedrag aan te leren moet je dus zorgen dat het goede gedrag beloond wordt.

42) Valkuil: aandacht is voor een hond erg belonend. Ook negatieve aandacht, zoals mopperen, foei of nee zeggen, wegduwen. Dat kan ervoor zorgen dat het gedrag toch herhaald gaat worden! Je kunt dus beter ongewenst gedrag voorkomen.

Ongewenst, nieuw gedrag dat de pup verzint om jouw aandacht te trekken kun je het beste negeren. Dat is lastig! Niet aanraken, niet praten, niet naar de hond kijken: gewoon doorgaan met wat je aan het doen was. En **volhouden**, want als je uiteindelijk toch reageert dan leert hij dat hij voortaan nog langer door moet gaan met zijn gedrag.....

Dit werkt vooral goed als het gaat om nieuw gedrag: bijvoorbeeld de eerste keer dat je pup tegen je op gaat staan. Als de pup al heeft geleerd dat zulk gedrag hem aandacht oplevert omdat er vaak op gereageerd is, kan hij er hardnekkig in zijn. Bovendien snapt hij niet waarom je ineens geen aandacht meer voor hem hebt, als je het ineens gaat negeren. Dan kun je er beter voor kiezen om het gedrag van de pup na een paar tellen te onderbreken door iets te doen wat hem afleidt maar wat niets met hem te maken heeft (bijvoorbeeld: loop naar een kast en doe die open, ga koffiezetten of iets anders wat hem afleidt), of door zelf even de kamer uit te gaan. Als hij wat ouder is en al commando's kent, kun je hem ook na een paar tellen een opdracht geven om bijvoorbeeld te gaan zitten. Daar kun je hem dan weer voor belonen.

Zodra de pup weer iets doet wat je wél wilt, geef je hem aandacht. Dus als hij, nadat hij tegen je op ging staan, spontaan weer op vier poten gaat staan en misschien zelfs gaat zitten om naar je te kijken, ga dan door je knieën en geef hem aandacht. Zo leert hij dat dit gedrag hem wél iets oplevert, en bovendien heeft hij jouw aandacht ook nodig.

Dit is dus ook waarom je vooraf moet bedenken wat je wel of niet wilt, want anders ga je waarschijnlijk toch reageren op nieuwe dingen die je pup doet die je eigenlijk niet wilt (bv naar je blaffen, of tegen je benen op gaan staan). Leg dat ook uit aan familie en vrienden die op bezoek komen, bijvoorbeeld om de hond te negeren als hij tegen hen opspringt of naar hen blaft. Omdat negeren lastig is, kun je er ook voor kiezen om het bezoek weer even de kamer uit te laten gaan als de pup opspringt. Zo verdwijnt datgene wat de pup leuk vindt op het moment dat hij gaat springen, en heeft het springen voor hem niet het gewenste effect.

Beter is natuurlijk om te voorkomen dat de pup gaat springen door hem te begeleiden als er bezoek binnenkomt, dus niet af te wachten wat hij gaat doen maar meteen al laten zien wat je van hem verwacht. Laat hem bijvoorbeeld gaan zitten en hurk naast hem om hem daarbij te helpen. Laat het bezoek door de hurken gaan om de pup te begroeten, dan is springen niet nodig en leert de pup dat hij aandacht van bezoek kan krijgen door rustig op de grond te blijven.

Let op: negeren werkt niet tegen gedrag dat voor de pup toch al belonend is, ook zonder jouw aandacht. Bijvoorbeeld: als de pup aan je broekspijp gaat staan trekken, kun je dat wel negeren, maar hij wordt al beloond doordat hij het gewoon leuk vindt om een trekspel met jouw broek te doen. Negeren werkt dan niet en dan zal je het gedrag moeten stoppen, bijvoorbeeld door hem af te leiden of iets anders in zijn bek te geven. Daarna moet je bedenken hoe je kunt **voorkomen** dat de pup dit een volgende keer weer doet (bijvoorbeeld niet met wapperende broekspijpen voorbij rennen als de pup toch al druk is, of erop voorbereid zijn en een speeltje meenemen dat je hem in zijn bek kunt stoppen vóórdat hij je broekspijp pakt).

Soms is gedrag ook inwendig belonend voor de pup doordat het ervoor zorgt dat hij zich fijn voelt. Tegen iemand op gaan staan kan bijvoorbeeld al fijn zijn vanwege het contact met de poten, en blaffen kan soms als uitlaatklep werken en daardoor fijn zijn voor de hond, ook zonder dat iemand er op reageert. In dergelijke gevallen, waarbij een hond dus al zulk ongewenst gedrag heeft aangeleerd, kan men beter andere methodes gebruiken, zoals alternatief gedrag aanleren.

43-44) Straffen is moeilijk en kan snel verkeerd gaan.

- De pup kan de straf koppelen aan iets anders dan zijn eigen gedrag,
- hij kan bang voor je worden omdat je onverwachts boos wordt,
- straf kan soms toch als een beloning werken en
- de timing luistert erg nauw.

Dus probeer zoveel mogelijk te voorkomen dat je pup iets doet wat hij niet mag, door hem goed te begeleiden, vooruit te kijken en ongewenst gedrag te voorkomen.

Zie de dia: Wat had je in dit geval kunnen doen? Je zou de pup rustig kunnen weghalen bij de tafel en dan afleiden, bijvoorbeeld door even verderop zelf met een speeltje te gaan spelen en heel

enthousiast te doen. Grote kans dat hij komt kijken en de tafel niet meer interessant vindt. Daarna zorg je er voortaan voor dat de tafelpoot niet zo aantrekkelijk is: bijvoorbeeld door op te letten als hij erheen wil en hem dan af te leiden voor hij gaat knagen, door eventueel iets op de poot te sprayen dat knagen tegengaat, door de tafelpoten tijdelijk in pvc-buizen te zetten, door ervoor te zorgen dat hij andere dingen heeft waar hij lekker op kan en mag knagen.

Wat moet de pup leren?

45-46) Zindelijk maken: hoe beter je voorkomt dat er plasjes in huis gedaan worden, hoe sneller je pup zindelijk wordt. Dus vaak en op tijd met hem naar buiten! In het begin overdag elke 1-2 uur (vaker als hij druk is dan als hij slaapt), in elk geval na eten, drinken, slapen, spelen en opwinding. Ga naar een vaste plas-plek zodat hij de bedoeling snel snapt, wacht daar rustig tot hij iets gedaan heeft. Draag hem er in het begin heen zodat hij niet meteen op de stoep zijn plasje doet. Bij de ene pup duurt het langer dan bij de andere, dat hangt ook samen met het ras.

Een jonge pup kan zijn plas nog niet lang ophouden want de sluitspieren moeten nog verder ontwikkelen en hij moet leren die te beheersen. Straf dus niet voor ongelukjes: die zijn niet zijn schuld, hij kan het immers nog niet, maar jouw eigen schuld omdat je niet goed opgelet hebt of niet bijtijds naar buiten bent gegaan....

Let op: je pup ontwikkelt snel een voorkeur voor een bepaalde ondergrond. Leer je hem dus op een krant plassen dan kan het zijn dat hij niet meer in het gras of in de goot wil plassen. En leer je hem altijd op gras te plassen dan wil hij misschien niet plassen als er ergens eens geen gras in de buurt is. Het is daarom handig om wel meerdere ondergronden aan te leren (bijvoorbeeld gras of aarde, afhankelijk van waar je woont en wat er mogelijk is)

Doet hij een plas in huis: maak het indien mogelijk schoon als hij er niet bij is want anders kan hij het als spel gaan zien (of de situatie eng gaan vinden als jij loopt te mopperen). Gebruik liefst een speciaal daarvoor gemaakt schoonmaakmiddel, bijvoorbeeld met enzymen die de urine afbreken, zodat de geur ook echt verdwijnt (ook voor de scherpe hondenneus!). Anders heb je kans dat hij de urine nog ruikt en denkt dat dit zijn plasplek is. (Schoonmaak-) azijn werkt vaak ook. Neem geen chloor want dat kan voor de hond juist een urine-achtige geur hebben.

's Nachts is een bench handig, want een pup houdt zijn slaapplek zo lang mogelijk schoon (uiteraard tot hij niet meer kan, dus in het begin zal je er toch elke nacht een of enkele keren uit moeten...).

47) Alleen blijven moet je langzaam opbouwen. Als de hond eenmaal leert dat het vervelend kan zijn om alleen gelaten te worden dan kan hij gaan janken, blaffen, slopen of plassen en dat is lastig af te leren. Dus voorkom dat door een goede opbouw. Zoek een oppas als je langer weg moet dan de hond aankan!

Ongewenst gedrag voorkomen

48) trekken aan de lijn voorkomen

In het begin wil de pup vaak niet lopen, want alles is nog nieuw en spannend. Je kunt hem dan lokken en roepen, of gewoon rustig even afwachten en hem stukjes dragen als je ergens heen wilt. De pup wil vaak pas sneller lopen als je weer richting huis gaat, want dat is wat hij kent. Pas op: loop dan niet met een gespannen lijn achter hem aan, want dan leert hij meteen dat als hij ergens heen wil, hij gewoon aan de lijn moet trekken en dat jij er dan vanzelf achteraan komt!

Zorg dat hij niet aanleert om te trekken. Sta stil zodra de pup de lijn straktrekt. Zeg niks, wacht rustig af. Zodra de pup er zelf voor zorgt dat de lijn weer losjes hangt, loop je verder. Duurt dat erg lang, trek dan zijn aandacht zodat hij naar je toe komt en wandel een klein stukje de andere kant op. Wandel dus NOOIT met een strakke lijn. Geef juist wél aandacht en beloon met je stem als je pup netjes aan een slappe lijn meeloopt. Let op: bij een pupje merk je nog niet zo goed dat hij trekt omdat hij niet zo sterk is, maar eenmaal volwassen merk je dat wel degelijk! Zorg dus dat je dit consequent oefent.

Wees geduldig: ook al doe je er in het begin heel lang over om ergens te komen als je steeds stil moet staan, je hebt er jarenlang profijt van als hij het eenmaal snapt.

Trucje voor als je echt even op wilt schieten, of voor als het ineens gaat gieten: Begin met een slappe lijn en ga dan samen een stukje rennen (zeg dat er ook bij: Rennen! Als hij tijdens het rennen aan de lijn trekt is dat niet erg: het hoort bij het signaal 'Rennen', en dat is anders dan gewoon wandelen). Let wel op: als je gestopt bent met rennen en je wilt weer gewoon verder lopen, dan geef je daar een signaal bij, zoals het woord 'wandelen', en dan mag hij dus ook niet meer aan de lijn trekken en sta je weer stil zodra hij trekt.

Als steeds stil blijven staan niet lijkt te werken en je wilt toch even doorlopen: houd een snoepje of speeltje voor zijn neus zodat hij daar achteraan blijft lopen terwijl de lijn slap blijft. Zorg wel dat hij niet gaat springen naar het snoepje of speeltje: doe het niet te lang en laat hem af en toe iets eten of even spelen. Beloon ook met je stem als hij goed meeloopt.

Beloon het als je pup naar je kijkt tijdens het wandelen, of hij nou aangeliend is of los. Zeg vriendelijk iets tegen hem, reageer op zijn contactverzoek. Zo leer je hem dat contact zoeken prettig is en voorkom je dat hij buiten niet meer in jou geïnteresseerd is.

49) Baknijd voorkomen

Niet steeds de bak wegtrekken omdat hij dat goed zou moeten vinden, want dan leert hij juist dat mensen proberen zijn eten te stelen. Leer hem dat mensen juist iets extra's komen brengen dus dat het leuk is als ze in de buurt van zijn eten komen. Ga naar hem toe als hij eet en doe een extra lekker brokje uit je hand in de bak, of geef het hem uit je hand. Laat de hond verder met rust als hij aan het eten is.

50) Leer je pup meteen wat hij in bepaalde situaties moet doen, wacht niet eerst af tot hij iets doet wat je niet wilt. Leer hem bijvoorbeeld dat hij aandacht krijgt als hij voor je gaat zitten, in plaats van tegen je op te springen. In de handout staan tips over opspringen, bijten en blaffen bij de deurbel.

Socialisatie

51) Socialiseren = superbelangrijk!

Socialiseren is wennen aan de wereld, aan nieuwe dingen, leren dat je er niet bang voor hoeft te zijn.

Heel jonge pups voelen nog geen angst, die ontwikkeling kan per ras verschillen. Bijvoorbeeld: Duitse Herders al vanaf een week of 5, Labradors pas vanaf een week of 10. Helaas maar van een paar rassen bekend.

Bij bv die Duitse Herder is het dus extra belangrijk dat de fokker al veel aan socialisatie doet, want als jij de pup in huis krijgt dan heeft hij zijn angstgevoel al ontwikkeld. Bij een labrador is het óók belangrijk, maar daar heb je wat meer tijd voor hij angstig gaat worden voor nieuwe dingen.

Socialisatie moet vroeg beginnen, zijn hersenen zijn dan nog aan het ontwikkelen.

*Hij kan dan bovendien leren om te **generaliseren**: als hij leert dat meneer a, b en c leuk zijn en niet eng, dan concludeert hij dat alle mannen leuk en niet eng zijn. Later werkt dat niet meer. Een niet goed gesocialiseerde volwassen hond kun je wel leren dat meneer a leuk is, en dat meneer b leuk is, en meneer c ook, maar alle andere mannen die hij niet kent zal hij nog steeds eng vinden. Hij moet bij elke persoon (of object of dier) weer opnieuw leren dat die niet eng is. Alles wat hij niet kent, blijft hij eng vinden.*

52) Let op bij het socialiseren: nieuwe ervaringen moeten leuk zijn!! Dus niet zomaar je pup confronteren met iets nieuws, maar dit goed plannen en klein beginnen. Bedenk vooraf wat hij zou kunnen doen. Voorkom bijvoorbeeld dat hij weg kan rennen. Overweldig je pup niet met te veel van het goede. Bv leren wennen aan kinderen doe je niet door met je pup op een vol schoolplein te gaan staan, waar allemaal kinderen zich over hem heen buigen. Begin met 1 kind dat je vooraf hebt gezegd hoe het zich moet gedragen naar de pup.

Geef de pup ook genoeg tijd om alles te verwerken, dus niet allerlei dingen tegelijk of vlak na elkaar.

53 54 55) aanpak socialisatie (zie dia's):

Begin makkelijk. Ga je naar buiten naar iets nieuws, houd dan de pup eerst op je arm als dat kan, dat biedt veiligheid. Pas als je ziet dat hij nieuwsgierig is, laat je hem op de grond lopen. Bouw de moeilijkheidsgraad langzaam op en alleen als de vorige stap goed ging.

Schrikt hij? Bied steun, hij mag bij je komen, blijf wel zelf rustig. Je kunt angst niet belonen zoals weleens gezegd wordt, maar als jij zelf geschrokken of gespannen overkomt dan kan dat de angst van de pup wel aanwakkeren. Dus praat kalmerend tegen de pup, laat zien dat jij niet geschrokken bent en dat er niets aan de hand is en geef hem even de tijd om te herstellen. Probeer het daarna nog eens, vanaf iets meer afstand bijvoorbeeld.

56) maak een lijst van dingen waar jouw pup aan moet wennen. Dat zijn alle 'standaard' zaken in onze mensenwereld zoals verkeer of huiselijke geluiden, maar ook dingen die voor jou belangrijk zijn. Bv speel je een instrument, laat hem dan langzaam aan het geluid wennen (eerst van veraf). Reis je veel met de trein, oefen dat dan ook met de pup.

Let op: er is een verschil tussen mee leren omgaan of leren te negeren. De meeste honden moeten leren om schapen te negeren. Maar een hond die schapen moet hoeden of drijven moet met schapen leren omgaan. De eerste kun je het beste meenemen langs de schapen terwijl je daar geen aandacht aan schenkt. Laat hem dus niet neus aan neus staan tot hij blaft en het schaap misschien schrikt, en de pup leert dat hij zo een schaap aan het rennen kan maken (leuk om achteraan te rennen!). De 2e moet wél leren om contact te maken met schapen en moet leren hoe schapen zich gedragen.

57) Hond en kind moet je goed begeleiden. Kinderen doen onverwachte dingen. Laat ze nooit alleen met een hond, ook niet met een pup. De pup kan leren dat kinderen eng zijn en dat hij zich moet verdedigen. Leer kinderen hoe ze veilig met honden kunnen omgaan en wat ze wel en niet mogen doen: leer ze de tien gouden regels op www.minderhondenbeten.nl. [Tip: print eventueel het document uit voor de mensen die kinderen hebben of om te laten zien: <http://www.minderhondenbeten.nl/omgaan-met-honden/tien-gouden-regels/>]

58) Socialiseren is maatwerk!

Sommige pups zijn van nature terughoudend tegenover andere mensen, en die moeten leren dat mensen leuk zijn zodat ze niet TE terughoudend of afwerend worden (wees niet bang: honden die van nature waaks zijn worden nooit allemansvriendjes, maar zo voorkom je wel dat ze een vreemde persoon meteen in zijn broek bijten...)

Andere pups vinden alle mensen heel leuk en willen er meteen op af stormen. Die kun je beter leren dat ze andere mensen gewoon voorbij moeten lopen, anders wordt jouw hond een 'Platwalser' waar niet iedereen op zit te wachten...

Socialiseren is dus ook per individuele hond verschillend.

59) Mag je pup contact maken met andere honden, en mag hij wel naar buiten of naar cursus, als hij nog niet helemaal klaar is met zijn puppy-vaccinaties??? JA, dat mag, dat moet zelfs. Want een niet goed gesocialiseerde pup krijgt het later heel moeilijk in zijn leven (en zijn eigenaar ook). De pup is (als hij van een goed adres komt en zijn moeder dus ook gevaccineerd was) al beschermd door antilichamen van zijn moeder en door zijn eerste vaccinatie bij de fokker (en al snel krijgt hij zijn 2^e vaccinatie, vaak op 8 of 9 weken). Hij kan dus veilig contact hebben met andere honden die goed gevaccineerd zijn. Let wel op bij hondenuitlaatplaatsen, want daar komen heel veel honden en je weet niet wat ertussen zit. Dus hou je pup daar nog even weg tot hij helemaal gevaccineerd is.

Cursus

60,61 & 62) Op cursus gaan is belangrijk: je leert goed naar je pup kijken, je leert hoe jouw pup leert, hoe jij op hem overkomt, hoe je hem iets kunt leren. Je pup leert ook op jou te letten terwijl er andere mensen met honden in de buurt zijn. Ook al is het je 5^e pup, ga toch naar cursus want elke pup is anders, je leert altijd wel iets nieuws en het is ook goed voor je pup. Bovendien is er steeds meer onderzoek naar hondengedrag waardoor de methodes steeds beter worden. Het is ook leuk om ervaringen uit te wisselen met andere puppy-eigenaars. Op cursus kun je ook je vragen stellen over opvoedingszaken.

Kies een goede hondenschool met:

- positieve methode zonder straffen, geen slipkettingen en dergelijke maar belonen voor het goede gedrag.
- instructeurs met een echte opleiding die zich ook regelmatig bijscholen. 20 jaar ervaring zegt niks al zo'n instructeur het nog steeds op de manier van 20 jaar geleden doet en niets heeft bijgeleerd....

Ga er eens kijken nog voor je de pup hebt.

- Hoeveel mensen zijn er per groep, is er genoeg aandacht, hoe gaat het eraan toe? Sta je lang te wachten of ben je veel zelf bezig, zijn er genoeg instructeurs of assistenten per groep, wordt er vriendelijk met zowel mens als hond omgegaan?
- Past de methode bij jou?
- Hoe worden de groepen samengesteld?
- Behandelen ze ook theorie en is er tijd voor vragen?
- Hoe is het terrein (veilig, goed verlicht, goed begaanbaar, goed bereikbaar)?

63) Module 4 verzorging en gezondheid

Voeding

64) goede, complete voeding is erg belangrijk voor je pup. Speciale puppyvoeding is afgestemd op groeiende honden. Voor grote rassen moet de groei goed in de gaten worden gehouden en moet het juiste voer worden gekozen. Overleg met je dierenarts.

Geef in eerste instantie hetzelfde voer als de fokker gaf, en wil je overstappen, meng daar dan steeds wat meer van het nieuwe voer doorheen. Plotselinge verandering van voer kan maag-darmproblemen geven.

Wegen is ook belangrijk zodat je weet of de pup goed groeit. Vraag aan je dierenarts hoe dik/dun je pup mag zijn en hoeveel hij moet groeien per week.

65) Hoe vaak eten: eerst 4 keer, dan 3 keer, uiteindelijk het beste 2 keer. Wanneer je moet overstappen naar volwassen voer kan per hond verschillen, de ene hond is sneller uitgegroeid dan de andere dus overleg met de dierenarts.

Voorkom een maagtorsie: laat de pup niet te druk zijn voor of na het eten, laat hem rusten 1 uur ervoor en 2 uur erna. Vooral grote honden en honden met een diepe borstkas lopen meer risico (bijvoorbeeld Duitse Dog maar ook Duitse Herder en Koningspoedel).

Verzorging

66 & 67) Oefen met verzorging zodat hij eraan went. Steeds eerst kort en als het goed gaat wat langer. Voorkom dat hij er een spelletje van maakt, kies een rustig moment.

Aanraken: overal oefenen. Begin op kop /rug/borst maar later ook oren bekijken, pootjes voelen en even vasthouden, staart, buik. Oefen het zodat hij het normaal vindt, en je niet pas als hij iets mankeert aan zijn lijf gaat zitten want dan is het extra vervelend voor hem. [Als het goed is, is de pup ook bij de fokker al wat gewend aan aanraken omdat de pups daar regelmatig gecontroleerd en gehanteerd zouden moeten worden]

Kammen: Vooral bij langharige honden heel belangrijk. Kam steeds een klein stukje tegelijk. Geef de pup eventueel iets om vast te houden zodat hij niet in de borstel bijt. Een paar keer borstelen/kammen en dan stoppen voor de pup druk wordt. Start als hij moe is.

Nagels knippen: begin met 1 nageltje een heel klein puntje. Laat het eventueel voordoen door de dierenarts. Vaak is het uiteindelijk niet nodig als je hond op harde ondergrond loopt maar controleer het wel en oefen het. De duimnagels groeien wel eens te lang omdat die minder snel slijten dus extra controleren en bijknippen.

Tandenpoetsen: voorkomt tandplak en tandsteen. Er zijn speciale hondentandenborstels en tandpasta (gebruik geen mensentandpasta!) en rubber hoesjes voor om je vinger om de tand mee schoon te maken. Vooral de buitenkant is belangrijk. Ook hier rustig en kort oefenen. Oefen ook lip optillen (aan de zijkant, voorzichtig aan de voorkant want dat kan pijn doen) en tanden bekijken.

Bewegen

68) Hoeveel en hoe mag je pup bewegen?

Liever vaak kort naar buiten dan een paar keer lang. Te lang lopen is belastend voor gewrichten, maar te wild spelen, lopen door mul zand, achter ballen aan rennen die alle kanten op stuiten en dan ineens remmen, springen van grotere hoogtes (bv uit de auto), trappen op- en aflopen, ook, dus beperkt dat zoveel mogelijk.

Richtlijn = 10 minuten per maand leeftijd RUSTIG lopen, dus bij 3 maanden max 30 minuten per keer (dus je mag wel meerdere keren per dag wandelen, maar niet langer dan 30 minuten per keer). Maar de ene hond kan meer aan dan de andere, sommige hebben veel beweging nodig, en het ligt er dus erg aan hoe je wandelt en waar. 5 minuten stoeien met een grotere hond is al te veel, 20-30 minuten

rustig lopen en snuffelen aan de lijn is meestal geen probleem. De gewrichten van je pup zijn nog niet helemaal klaar, de spieren en banden moeten nog sterker worden om alles op zijn plek te houden. Bij wild bewegen botst bv de heupkop nog in de kom en dat kan beschadigingen opleveren en dan gewrichtsproblemen veroorzaken. Pas dus op met stoeien met andere honden, laat pups liefst spelen met volwassen, rustige honden die goed met pups omgaan.

Let ook op met laminaat of zeil, dat is vaak glad en als je pup uitglijdt dan kan dat ook zijn gewrichten beschadigen. Dus leg er een kleed overheen en doe geen wilde spelletjes op gladde vloeren.

Rechtuit bewegen is prima, lopen of draven.

Traplopen: leer je pup wel om een paar treden rustig op en af te lopen (tenzij hij heel erg klein is) maar laat hem niet steeds hele trappen op en af lopen. Een volwassen hond met gezonde gewrichten kan best rustig een trap op of af lopen maar niet rennen en niet heel vaak per dag. Omdat dragen soms niet kan en er niet overal liften zijn is het wel belangrijk je pup het traplopen aan te leren (zeker bij grotere rassen die je niet kunt optillen).

Te zwaar zijn is óók belastend voor de gewrichten dus let daar ook goed op. Ook goede voeding speelt een rol bij het voorkomen van gewrichtsproblemen.

De dierenarts

69) Wennen aan de dierenarts: ga een paar keer langs als er niks hoeft te gebeuren: even aaien, brokje, even op de weegschaal gaan staan, zodat hij leert dat het er niet eng is.

70) Wachtkamer-etiquette: geen contact met andere dieren, niet snuffelen: kan hem of de ander stress geven, risico op agressie en kan besmettingen overdragen. Pup afleiden zodat hij iets te doen heeft en rustig blijft. Steun geven, dus bij je houden.

71 & 72) Vaccinatieschema: exact leeftijdschema kan verschillen maar doorgaans 3 puppyvaccinaties. Overleg met je dierenarts wat voor jouw pup geldt.

(als er vragen over zijn:

Titeren: dit kan worden gedaan om te zien of het al zinnig is om te vaccineren, dus of de maternale antilichamen al verdwenen zijn. Het betekent echter wel dat er vaak meerdere keren bloed moet worden afgenomen, elke 2-3 weken, en we weten niet precies vanaf welk titerniveau je kunt gaan vaccineren. Titeren kan eventueel ook later, als de basisvaccinaties gegeven zijn, worden gedaan om te zien of er al een nieuwe vaccinatie nodig is. Maar de basisvaccinaties moeten wel eerst gegeven worden, om de bescherming op te bouwen, inclusief de herhaalvaccinatie na 1 jaar. Met titeren controleer je dus of de bescherming die je hebt opgebouwd nog steeds afdoende is.

Let op: voor rabiës mag je niet titeren ipv vaccineren als je de grens over wilt. En bij pensions moet je navragen of die titeren accepteren als je dat zou willen; pensions mogen dat alleen doen als de dierenarts onderbouwt waarom er van het standaard vaccinatieschema in de bijsluiters van het vaccin wordt afgeweken. Voor de Ziekte van Weil kun je niet titeren, die vaccinatie moet jaarlijks opnieuw gegeven worden. Voor kennelhoest kun je ook niet titeren.

73) Parasieten: Elke pup moet behandeld worden tegen wormen. Vlooiën kunnen ook voorkomen, een flinke vlooiëninfectie kan zelfs bloedarmoede veroorzaken bij pups dus die moet je ook bestrijden. Maar wel met het juiste middel dat geschikt is voor pups. En let op, niet elk ras kan tegen alle middelen: collie-achtigen maar ook bv witte herders kunnen een afwijking in het MRD1 gen hebben en dan kunnen ze niet tegen sommige geneesmiddelen (en narcosemiddelen) bv ook niet tegen ivermectine (een ontwormingsmiddel). Dus vraag aan je dierenarts welk middel het beste is voor jouw pup.

Ook kan je pup teken krijgen, vooral als hij door het langere gras of struiken loopt. Controleer dagelijks of je ergens iets ziet of voelt, kam regelmatig met een vlooiënkam en gebruik eventueel een tekenband die geschikt is voor pups.

Erfelijke aandoeningen

74) Bij pups van rassen met bekende erfelijke aandoeningen kan het zinnig zijn om te testen. Bv heupdysplasie: je kunt als de hond wat ouder (vanaf zo'n 16 weken en voor 6 maanden) is röntgenfoto's laten maken om te zien of de heupen goed zijn, zo niet dan kun je er meer tegen doen als je het op jongere leeftijd ontdekt dan als je het pas merkt als de hond al een paar jaar oud is. Let op: de röntgenfoto kan niet altijd uitsluitsel geven op jonge leeftijd. Overleg met je dierenarts of dergelijke controles zin hebben voor jouw pup en wanneer dat dan zou moeten.

Meer informatie

75) Via de mail krijgt iedereen handouts/extra documenten met uitleg, daarin staan ook diverse links en adressen waar je meer informatie kunt lezen. **[Tip: ze kunnen ook uitgeprint en meegegeven worden]**

Gebruik steeds de meest recente versie van de presentatie. Kijk op de LICG website voor professionals.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: 28 oktober 2021

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl